

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ

૨/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૧૬૫૬ ઓફ ૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ નીરલ આર. મહેતા

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

મહાજીપુરા મિલ્ક પ્રોડ્યુસર કો-ઓપરેટિવ સોસાયટી લિ.

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય.

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર નંબર ૧ માટે ચિરાગ એ પરીખ (૮૨૩૭)

શ્રી વી.સી. વાઘેલા (૧૭૨૦) અરજદાર (૧) માટે

સુશ્રી મનીષા લવકુમાર શાહ, એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી જય ત્રિવેદી

સાથે, પ્રતિવાદી નંબર ૧, ૨, ૫ માટે એ.જી.પી.

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ નીરલ આર. મહેતા

તારીખ :૨૫/૦૮/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજી દ્વારા, અરજદારે નીચેની રાહતો સાથે આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે.

“એ. આપ મહામહિમને આ અરજીને સ્વીકારવા અને મંજૂરી આપવા માટે વિનંતી છે;

બી. આપ મહામહિમને આ અરજીના પરિશિષ્ટ-એ માં પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા ૩૧.૦૫.૨૦૨૫ ના રોજ આપવામાં આવેલા ઓડિટ વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રને રદ કરીને અને બાજુ પર મૂકીને મેન્ડમસ અથવા મેન્ડમસની પ્રકૃતિમાં મેન્ડમસ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરવા માટે વિનંતિ છે.

સી. આપ મહામહિમને યોગ્ય રીટ, આદેશ કે નિર્દેશ આપવા વિનંતિ છે અને પ્રતિવાદી નં. ૫ ને ખેડા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ.ની નડિયાદ મતવિસ્તારની ચૂંટણી માટે ૧૨.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ યોજનારી ચૂંટણી માટે અરજદાર મંડળના પ્રતિનિધિના નામાંકન ફોર્મનો અસ્વીકાર ન કરવા નિર્દેશ કરવા વિનંતિ છે; આંક-૧

ડી. આ અરજીની નોંધણી, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ સુધી, આ અરજીના પરિશિષ્ટ-એમાં ૩૧.૦૫.૨૦૨૫ની તારીખના ઓડિટ વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રની અમલવારી, અમલીકરણ અને કામગીરી પર રોક લગાવવા માટે કૃપા કરશો;

ઈ. ન્યાયના હિતમાં યોગ્ય લાગે તેવા અન્ય કોઈ પણ રાહત/રાહતો આપવા માટે કૃપા કરો."

૨. અરજદાર મુજબ, વર્તમાન અરજીને જન્મ આપતી સંક્ષિપ્ત હકીકતો નીચે મુજબ જણાવી શકાય છે.

૨.૧ અરજદાર ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલી પ્રાથમિક સ્તરની દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી છે.અરજદાર-સમાજ ૧૯૬૬માં નોંધાયેલ છે અને તેનો નોંધણી નંબર ૯૭૮૨ છે.તે પ્રાથમિક સ્તરની દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી છે અને ખેડા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ. સાથે સંકળાયેલી છે. અરજદાર મંડળીમાં લગભગ ૬૨૦ સભ્યો છે.અરજદાર સમાજ નિયમિત રીતે જિલ્લા દૂધ સંઘને દૂધ પૂરું પાડે છે અને તેના હિસાબોનું નિયમિત રીતે ઓડિટ કરવામાં આવે છે અને તેને એ-ઓડિટ વર્ગીકરણ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨.૨ ખેડા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ. એ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલી એક નિર્દિષ્ટ સોસાયટી છે.યુનિયનની ચૂંટણી ગુજરાત સ્પેશિફાઇડ કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ ઇલેક્શન્સ ટુ કમિટી રૂલ્સ, ૧૯૮૨ મુજબ યોજાય છે.આ અધિનિયમની કલમ ૭૪ સી ની જોગવાઈઓ મુજબ તે એક સમાજ છે. સંઘનો કાર્યકાળ પાંચ વર્ષનો છે.સંઘની છેલ્લી ચૂંટણી ૩૧મી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૦ના રોજ યોજાઈ હતી અને તેનો કાર્યકાળ ૩૧મી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ સમાપ્ત થઈ રહ્યો છે અને તેથી, તેની ચૂંટણી ૩૧મી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ અથવા તે પહેલાં પૂર્ણ કરવાની છે.

૨.૩ અરજદારનો કેસ છે કે ગુજરાત સ્પેશિફાઇડ કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ ઇલેક્શન્સ ટુ કમિટી રૂલ્સ, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩ A મુજબ, મતદાર ચાદી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૫ના રોજ પ્રવર્તમાન સ્થિતિ મુજબ અને પેટા કાયદા નંબર ૧૭.૧ની જોગવાઈ મુજબ તૈયાર કરવાની છે.૩, કોઈપણ સભ્ય મંડળના પ્રતિનિધિ ચૂંટણી લડવા માંગે છે, તો તેવા મંડળે છેલ્લા ઓડિટ દરમિયાન ઓડિટ વર્ગીકરણ 'એ' અથવા 'બી' મેળવ્યું હોવું જોઈએ.

૨.૪ અરજદારનો કેસ છે કે અરજદાર સોસાયટીના તમામ પાછલા વર્ષોનું ઓડિટ પૂર્ણ થઈ ગયું છે અને અરજદાર સોસાયટીએ આ તમામ વર્ષો માટે 'એ' ઓડિટ વર્ગીકરણ મેળવ્યું છે.એપ્રિલ ૦૧, ૨૦૨૩ થી માર્ચ ૩૧, ૨૦૨૫ સુધીનું ઓડિટ વર્ગીકરણ પણ ૨૧ એપ્રિલ, ૨૦૨૫ ના રોજ યોજાયું હતું અને અરજદાર સોસાયટીને 'એ' ઓડિટ વર્ગીકરણ એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.

૨.૫ અરજદાર જણાવે છે કે અરજદાર સોસાયટીને પ્રતિવાદી નં.૩ની ઓફિસમાંથી ૧૨મી મે, ૨૦૨૫ની તારીખનો પત્ર મળ્યો હતો, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે શ્રી અંકિતકુમાર પટેલ અને શ્રી રાજેન્દ્ર એસ. પટેલે સોસાયટીના ફરીથી ઓડિટ માટે જણાવ્યું છે અને તેથી ચેરમેન/સેક્રેટરીને તમામ સંબંધિત દસ્તાવેજો સાથે ૧૬મી મે, ૨૦૨૫ના રોજ પ્રતિવાદી નં.૩ સમક્ષ હાજર રહેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું.

૨.૬ અરજદારનો કેસ છે કે અરજદાર પ્રતિવાદી નંબર ૩ સમક્ષ હાજર રહ્યા હતા અને કાર્યવાહીમાં સહકાર આપ્યો હતો.ત્યારબાદ, પ્રતિવાદી નંબર ૩ એ ૨૬ મે, ૨૦૨૫ ના રોજ સોસાયટીનું પુનઃ ઓડિટ કરવા માટે પ્રતિવાદી નંબર ૪ ને ૨૮ મે, ૨૦૨૫ અને ૩૧ મે, ૨૦૨૫ વચ્ચે નિયુક્ત કર્યા હતા.

૨.૭ અરજદારનો કેસ છે કે પુનઃ ઓડિટ કરવામાં આવ્યું હતું અને ૩૧ મે, ૨૦૨૫ના રોજ પૂર્ણ થયું હતું, પરંતુ વર્ગીકરણનું પ્રમાણપત્ર ૦૮ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ અરજદારને સોંપવામાં આવ્યું હતું.તેથી અરજદારે ૧૧ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ અરજદારને માર્કશીટની નકલ આપવા માટે અરજી કરી હતી, જે ૧૨ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ અરજદારને આપવામાં આવી હતી.

૨.૮ અરજદારનો કેસ છે કે ઓડિટમાં કેટલીક ખામીઓ મળી આવી હતી અને ૨૧મી જુલાઈ, ૨૦૨૫ના રોજ આદેશ દ્વારા, અધિનિયમની કલમ ૯૩ હેઠળ સીધી કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

૨.૯ અરજદારનો કેસ છે કે ખેડા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ.ની ચૂંટણી માટે પ્રાથમિક મતદાર યાદી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી. અરજદારના ઉપાધ્યક્ષે અરજદારના નામ સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો અને સંઘના નડિયાદ બ્લોક માટે

પ્રસિદ્ધ થનારી અંતિમ મતદાર યાદીમાંથી અરજદારનું નામ કાઢી નાખવાની વિનંતી કરી હતી.

૨.૧૦ અરજદારનો કેસ છે કે અરજદારને નોટિસ આપવામાં આવી હતી અને તેથી સોસાયટી ચૂંટણી અધિકારી સમક્ષ હાજર થઈ હતી અને વાંધા સામે પોતાનો જવાબ દાખલ કર્યો હતો.

૨.૧૧ ચૂંટણી અધિકારી સંતુષ્ટ થઈને વાંધો ફગાવી દીધો અને અરજદાર સોસાયટીનું નામ અંતિમ મતદાર યાદીમાં ૧૨ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ પ્રકાશિત કર્યું.

૨.૧૨ અરજદારનો કેસ છે કે ચૂંટણી કાર્યક્રમ ૧૨ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો છે અને ચૂંટણી કાર્યક્રમ મુજબ, ૨૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ અને ૨૮ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ વચ્ચે નામાંકન દાખલ કરવાનું છે. ઉમેદવારી પત્રોની ચકાસણી ૨૮ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ થશે અને માન્ય ઉમેદવારી પત્રોની યાદી ૨૮ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ પ્રકાશિત થશે. ઉમેદવારી પત્રક પાછું ખેંચવાની છેલ્લી તારીખ ૩૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ છે. અંતિમ ચૂંટણી લડનારા ઉમેદવારોની યાદી ૩૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ ૧૭૦૦ કલાકે પ્રકાશિત કરવામાં

આવશે.ચૂંટણી ૧૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૫ના રોજ યોજાવાની છે અને મતગણતરી ૧૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૫ના રોજ યોજાવાની છે.

૨.૧૩ અરજદારનો કેસ છે કે પુનઃ-ઓડિટમાં કેટલીક પ્રશ્નો ઉઠાવવામાં આવી છે, જે તકનીકી પ્રકૃતિની છે અને તેમાં કોઈ નોંધપાત્ર ખામીઓ દર્શાવવામાં આવી નથી.વધુમાં અરજદારનો કેસ એ છે કે ઓડિટના માપદંડો લાગુ કરવાની રીત અને પદ્ધતિ વિશે માર્ગદર્શિકા આપવામાં આવી છે, જે કોઈપણ સોસાયટીને આપવામાં આવી શકે છે.માર્ગદર્શિકા મુજબ, કુલ ૬૦ માંથી વધુ ગુણ મેળવનાર સોસાયટી 'એ' વર્ગને લાયક ગણાશે, ૫૦ થી ૫૯ ની વચ્ચે ગુણ મેળવનાર સોસાયટી 'બી' વર્ગને લાયક ગણાશે, ૪૦ થી ૪૯ ની વચ્ચે ગુણ મેળવનાર સોસાયટી 'સી' વર્ગને લાયક ગણાશે અને ૪૦ થી નીચે ગુણ મેળવનાર સોસાયટી 'ડી' વર્ગને લાયક ગણાશે.

૨.૧૪ આમ અરજદારનો કેસ છે કે, જોકે અરજદાર સમાજને સમગ્ર રીતે ગ્રેડ 'એ'નું વર્ગીકરણ આપવામાં આવ્યું છે અને ૦૧ એપ્રિલ, ૨૦૨૩ અને ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૫ વચ્ચેના સમયગાળા માટે પણ ઓડિટ પછી સમાજને ગ્રેડ 'એ'નું વર્ગીકરણ આપવામાં આવ્યું હતું.અરજદારનો વધુ એક કિસ્સો એ છે કે, જો કે, અરજદાર સમાજ ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા માટે લાયક ન બને તે જોવા માટે જ,

પુનઃ-ઓડિટના બહાના હેઠળ, પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓએ રાજકીય પ્રભાવ અને બદલાનતથી અરજદાર સમાજને વર્ગીકરણ ગ્રેડ ‘સી’ આપ્યો છે.

૩. ઉપરોક્ત બાબતોથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને અરજદારે ઉપરોક્ત પ્રાર્થનાઓ માટે આ અરજી દ્વારા આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે.

જ. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી વી. સી. વાઘેલા અને પ્રતિવાદી-રાજ્ય અને તેના અધિકારીઓ તરફથી વિદ્વાન અધિક મહા ન્યાયાધીશ શ્રીમતી મનીષા લવકુમાર શાહ અને વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી જય ત્રિવેદીને સાંભળ્યા.

પ. સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, અરજીને પ્રવેશના તબક્કે અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે.

પ.૧ નિયમ, તરત જ પરત કરી શકાય છે.વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી જય ત્રિવેદી પ્રતિવાદીઓ વતી નિયમના નોટિસની સેવા માફ કરે છે.

૬. અરજદારના વિદ્વાન વકીલે વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્ર પર પ્રશ્ન ઉઠાવતા નીચે મુજબ રજૂઆત કરી છે.

૬.૧ વિદ્ધાન વકીલે મુખ્યત્વે અરજદાર સમાજને ગ્રેડ 'સી' તરીકે વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્ર આપવા માટે રાજ્ય સત્તાવાળાઓના બદલાનત ઈરાદાના પાસા પર ભાર મૂક્યો હતો.વિદ્ધાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન અરજદાર સમાજ શરૂઆતથી જ 'એ' અથવા 'બી' પ્રમાણપત્ર મેળવે છે.વિદ્ધાન વકીલના જણાવ્યા મુજબ તાજેતરમાં પણ ૦૧ એપ્રિલ, ૨૦૨૩ થી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૫ સુધીના સમયગાળા માટે ઓડિટ બાદ સોસાયટીને 'એ' કેટેગરીનું વર્ગીકરણ આપવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ તરત જ ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ની કલમ ૮૪(પ)ની જોગવાઈના બહાના હેઠળ સોસાયટીના સમિતિના સભ્ય રાજેન્દ્ર એસ. પટેલ અને અંકિતકુમાર પટેલની અરજી પર ફરીથી ઓડિટની કાર્યવાહી શરૂ કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી.ઉક્ત પુનઃ-ઓડિટ પછી, ખરાબ ઈરાદા સાથે, સોસાયટીને ગ્રેડ 'સી' એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો જેથી અરજદાર સોસાયટી ખેડા જિલ્લા દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ.ની ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા માટે લાયક ન બને.

૬.૨ અરજદારના વિદ્ધાન વકીલે દુરુપયોગના ઈરાદાની સામગ્રીને સમર્થન આપવા માટે રજૂઆત કરી હતી કે, પુનઃ-ઓડિટ પૂર્ણ થયા પછી, તે જ દિવસે અરજદાર સોસાયટીને પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું ન હતું.જો કે, આ પ્રમાણપત્ર બે મહિના માટે અટકાવી દેવામાં આવ્યું હતું, જેથી અરજદાર સમાજને વિવાદ કરવા અને/અથવા આ પ્રમાણપત્રને પડકારવા માટે પૂરતો સમય ન મળે.વિદ્ધાન

વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આવી યોજના રાજ્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા માત્ર રાજકીય પ્રભાવ હેઠળ અને અરજદાર સમાજને ચૂંટણીથી દૂર રાખવા માટે જ અમલમાં મૂકવામાં આવે છે.

૬.૩ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આ પ્રમાણપત્ર માત્ર ૦૮ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ એટલે કે ૦૨ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ ચૂંટણી જાહેર કરવામાં આવી હતી તે તારીખ પછી જ આપવામાં આવ્યું હતું. વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, અધિનિયમની કલમ ૮૪(૫)ના બહાના હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવી અને ત્યારબાદ અગણિત વિલંબ માટે પ્રમાણપત્ર અટકાવવું એ પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી બદનિયત કાર્યવાહી વિશે ઘણું કહે છે. આમ, વિદ્વાન વકીલે આ કોર્ટને પ્રાર્થના મુજબ અરજી મંજૂર કરવાની વિનંતી કરી હતી.

૬.૪ વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, ગુજરાત સહકારી મંડળી નિયમો, ૧૯૬૫ના નિયમ ૩૮બી(૨) મુજબ, ઓડિટ પૂર્ણ થતાં જ ઓડિટ વર્ગીકરણ આપવાની સત્તાની ફરજ છે. તેથી, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે, વર્તમાન કેસમાં ૩૧મી મે, ૨૦૨૫ના રોજ ક્યાંક ઓડિટ પૂર્ણ થયું હતું, પરંતુ પ્રમાણપત્ર ૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫ના રોજ એટલે કે લગભગ બે મહિનાના વિલંબ બાદ જ આપવામાં આવ્યું હતું. આમ, વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આથી, આવા

વિલંબિત તબક્કે આપવામાં આવેલું પ્રમાણપત્ર નિયમો, ૧૯૬૫ના નિયમ ૩૮બી(૨)નું ઉલ્લંઘન કરે છે અને તેથી તે રદ અને બાજુ પર રાખવાને લાયક છે.

૬.૫ ઉપરોક્ત દલીલને સમર્થન આપવા માટે, વિદ્વાન વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો – (i) ઇલેક્શન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. અશોક કુમાર [(૨૦૦૦) ૮ SCC ૨૧૬], (ii) શ્રુતબંધુ એચ. પોપટ વિ. ગુજરાત રાજ્ય [૨૦૦૭ (૩) GLR ૧૯૪૨], (iii) કાળુભાઈ રાણાભાઈ અકાબરી વિ. ગુજરાત રાજ્ય [૨૦૦૭ (૩) GLH ૫૭], (iv) રવિ યશવંત ભોઈર વિ. જિલ્લા કલેક્ટર, રાયગઢ [(૨૦૧૨) ૪ SCC ૪૦૭], (v) વર્ષાબેન પ્રમોદકુમાર કોઠારી વિ. ગુજરાત રાજ્ય, જે ૨૦૧૪ ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલેકેશન નંબર ૧૦૯૫૧ છે, જેનો નિર્ણય ૦૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૪ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો અને (vi) જોડિયા ખેરાલુ દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિ. વિ.ગુજરાત રાજ્ય [૨૦૨૦ (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ.-એચ.સી. ૨૪૨૬૦૪].

૬.૬ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, અરજદારના શિક્ષિત વકીલે આ કોર્ટને પ્રાર્થના મુજબ અરજીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરી છે.

૭. તેનાથી વિપરીત, વર્તમાન અરજીનો વિરોધ કરતી વખતે, વિદ્વાન અધિક મહાધિવક્તાએ નીચેની રજૂઆતો કરી છે.

૭.૧ વિદિત એ.એ.જી.એ શરૂઆતમાં બે પ્રાથમિક વાંધાઓ ઉઠાવ્યા છે.સૌપ્રથમ તો વિદ્વાન એ.એ.જી. દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે આ વર્તમાન અરજી મંજીપુરા મિલ્ક પ્રોડ્યુસર કોઓપરેટિવ સોસાયટી લિમિટેડ દ્વારા તેના ચેરમેન શ્રી કૌશિકભાઈ સોમાભાઈ પરમાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે.વિદ્વાન એ.એ.જી.એ રજૂઆત કરી હતી કે અરજીના મેમો સાથે, સોસાયટી દ્વારા કોઈ ઠરાવ જોડાયેલ નથી, જે વર્તમાન અરજદારને વર્તમાન અરજી દાખલ કરવાની અધિકૃતતા આપે છે અથવા અરજીના મેમોમાં તે અધિકૃતતા અંગે કોઈ દલીલ કરવામાં આવી નથી.આમ, તેના અધ્યક્ષ દ્વારા સોસાયટી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી કોઈપણ સત્તા વિનાની છે અને તેથી તે રદ થવાને લાયક છે.વિદ્વાન એ.એ.જી. દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલો બીજો પ્રાથમિક વાંધો ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૫૫ હેઠળ અપીલ દ્વારા વૈકલ્પિક ઉપાયની ઉપલબ્ધતા અંગેનો છે.તેથી, વિદ્વાન એ.એ.જી.એ રજૂઆત કરી હતી કે, અરજદાર પાસે વૈકલ્પિક અસરકારક વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવાથી, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળની વર્તમાન અરજીને ધ્યાનમાં લેવામાં ન આવે અને તે મુજબ, તેને રદ કરવામાં આવે.

૭.૨ વિદ્વાન એ.એ.જી.એ રજૂઆત કરી હતી કે ઓડિટ વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રને પડકારવા અંગે અરજદારની મુખ્ય પ્રાર્થના કાયદાની દૃષ્ટિએ ટકી શકે તેમ નથી,

કારણ કે આ પ્રમાણપત્ર ઓડિટ અહેવાલ પર આધારિત છે અને તેને અરજદાર દ્વારા પડકારવામાં આવ્યું નથી અને/અથવા વિવાદિત કરવામાં આવ્યું નથી.વિદિત એ.એ.જી.એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે પુનઃ-ઓડિટ માટે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને પણ પડકાર્યો નથી.વિદ્વાન એ.એ.જી.એ વધુમાં નિર્દેશ કર્યો હતો કે હકીકતમાં અરજદારને અધિનિયમની કલમ ૮૪(૫) હેઠળ નોટિસ આપવામાં આવી હતી, ત્યારે તેઓ સત્તાધિકારી સમક્ષ હાજર થયા હતા અને તેથી તેમણે પુનઃ-ઓડિટ સામે કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો.તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે રોજકમમાં અરજદાર સમાજના અન્ય સાત સભ્યો સાથે હાજર થયા હતા અને સહી કરી હતી, જેના કારણે ફરીથી ઓડિટ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.વિદ્વાન એ.એ.જી.ના જણાવ્યા અનુસાર, હવે, આ તબક્કે, અધિનિયમની કલમ ૮૪(૫) હેઠળ કાર્યવાહીમાં સત્તાધિકારી સમક્ષ હાજર થયા પછી અને પુનઃ-ઓડિટ અંગે કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યા વિના, આ તબક્કે, ઓડિટ રિપોર્ટને પડકાર્યા વિના, આવા ઓડિટના આધારે પ્રમાણપત્ર વર્ગીકરણ અંગેની પ્રાર્થનાને મંજૂરી આપી શકાય નહીં.તેથી, તેમણે આ અદાલતને ખર્ચ સાથે અરજી રદ કરવાની વિનંતી કરી હતી.

૭.૩ વિદિત એ.એ.જી.એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જ્યાં સુધી વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં વિલંબની વાત છે, ત્યાં સુધી એવું કહી શકાય નહીં કે તે કોઈ ખરાબ ઘિરાદાથી કરવામાં આવ્યું છે.વિદિત એ.એ.જી.એ વધુમાં રજૂઆત

કરી હતી કે, આ સમયગાળા દરમિયાન તમામ ૯૧૬ સોસાયટીઓનું ઓડિટ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં થોડો સમય લાગ્યો હતો.વિદ્વાન એ.એ.જી.ના જણાવ્યા અનુસાર, અન્યથા પણ, નિયમો, ૧૯૬૫ના નિયમ ૩૮બી(૨) મુજબ, ઓડિટ પૂર્ણ થયા પછી પ્રમાણપત્ર આપવા માટે કોઈ કાયદાકીય અને/અથવા ફરજિયાત સમય મર્યાદા નિર્ધારિત નથી.વિદિત એ.એ.જી.એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે માત્ર પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં વિલંબ થયો હોવાથી, તેને સત્તાવાળાઓ તરફથી કોઈ ખરાબ ઈરાદા તરીકે જોવામાં આવશે નહીં.

૭.૪ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, શીખેલા એ.એ.જી.એ આ અદાલતને ખર્ચ સાથે અરજીને ફગાવી દેવાની વિનંતી કરી હતી.

૮. તેમણે સંબંધિત પક્ષો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.મેં રેકૉર્ડ પર તૈયાર કરવામાં આવેલી સામગ્રીઓ પણ જોઈ છે.ઉપર જણાવેલ સિવાય સંબંધિત પક્ષો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા અન્ય કોઈ અને/અથવા વધુ રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી.

૯. સંબંધિત વિદ્વાન વકીલોની રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, ઉપલબ્ધ રેકૉર્ડમાંથી નીચેના તથ્યો બહાર આવ્યા.

(i) સોસાયટી દ્વારા તેના અધ્યક્ષ શ્રી કૌશિકભાઈ પરમાર મારફતે કાયદાની કોઈ સત્તા વિના દાખલ કરવામાં આવેલી વર્તમાન અરજી, કે ન તો તે અસર વિશે કોઈ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે જે સોસાયટી દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી છે.

(ii) અરજદારના વકીલ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે તેમની પાસે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૫૫ હેઠળ વૈકલ્પિક ઉપાય છે, જોકે અરજીમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદાર માટે કોઈ વૈકલ્પિક ઉપાય ઉપલબ્ધ નથી.

(iii) અરજદારે ઓડિટ રિપોર્ટને પડકાર્યો નથી, જેના આધારે અરજદારને 'સી' ગ્રેડનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું હતું. અરજદારે કાયદાની કલમ ૮૪(૫) હેઠળ પુનઃ ઓડિટ સામે પણ કોઈ વિવાદ કર્યો નથી અને/અથવા કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો નથી.

(iv) કલમ ૮૪(૫) હેઠળ કાર્યવાહી દરમિયાન તૈયાર કરાયેલા રોજકમની તપાસથી એવું જણાય છે કે અરજદારે પુનઃ-ઓડિટના આદેશ સામે કોઈ રજૂઆત કરી નથી. તેનાથી વિપરીત, અરજદાર અને સોસાયટીના અન્ય સાત સભ્યોએ તેમની સહી એવી રીતે કરી છે, જાણે કે તેઓ ફરીથી ઓડિટ માટે આમંત્રણ આપી રહ્યા હોય.

૧૦. સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોની રજૂઆતો અને કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતા, આ કોર્ટના વિચારણા હેઠળનો પ્રશ્ન એ છે કે શું પ્રતિવાદી સત્તા દ્વારા આપવામાં આવેલ વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રને વિલંબ અને બદનીયતના આધારે ગેરકાયદેસર કહી શકાય?

૧૧. ઉપરોક્ત પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા માટે, શરૂઆતમાં, વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રને લગતા સંબંધિત નિયમનો વિચાર કરવો જોઈએ.

“૩૮બી. ઓડિટર્સ ઓડિટ વર્ગીકરણ આપશે.— (૧) રજિસ્ટ્રાર, સમય સમય પર, સંચાલનની કાર્યક્ષમતા, નાણાકીય સ્થિતિ અને અન્ય પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને, સોસાયટીની સ્થિતિ નક્કી કરવા માટે માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરી શકે છે.

(૨) દરેક ઓડિટર, સોસાયટીનું ઓડિટ પૂર્ણ કર્યા પછી, પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા સમય-સમય પર તૈયાર કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા અનુસાર સોસાયટીને ઓડિટ વર્ગીકરણ નક્કી કરશે અને એનાયત કરશે.”.

૧૧.૧ ઉપરોક્ત નિયમ રજિસ્ટ્રારને સોસાયટીની કાર્યક્ષમતા, નાણાકીય સ્થિતિ અને અન્ય પરિબલોના આધારે સોસાયટીની સ્થિતિ નક્કી કરવા માટે માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરવાની સત્તા આપે છે.લાયકાત ધરાવતા ઓડિટર, મંડળનું

ઓડિટ પૂર્ણ કર્યા પછી, રજિસ્ટ્રાર દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા અનુસાર મંડળનું ઓડિટ વર્ગીકરણ નક્કી કરશે અને પુરસ્કાર આપશે.

૧૨. ઉક્ત નિયમને ધ્યાનમાં લેતા, એવું લાગે છે કે સોસાયટીને ઓડિટ વર્ગીકરણ નક્કી કરવાની અને એનાયત કરવાની સમગ્ર પ્રક્રિયાને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવી છે. પ્રથમ ભાગમાં, તે રજિસ્ટ્રાર છે જેણે માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરવાની હોય છે. આમ, રજિસ્ટ્રારની ભૂમિકા સંચાલનની કાર્યક્ષમતા, નાણાકીય સ્થિતિ અને રજિસ્ટ્રારને જરૂરી લાગે તેવા અન્ય પરિબલોના આધારે સોસાયટીની સ્થિતિ નક્કી કરતી માર્ગદર્શિકાની તૈયારીને લઈને મર્યાદિત છે. બીજા ભાગમાં, તે લાયક પેનલબદ્ધ ઓડિટર છે જે સોસાયટીનું સ્વતંત્ર ઓડિટ કરે છે અને ત્યારબાદ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા તૈયાર કરાયેલ માર્ગદર્શિકા સાથે આવા ઓડિટની સરખામણી કરે છે, ઓડિટર સંબંધિત સોસાયટીને ઓડિટ વર્ગીકરણ આપે છે. સમગ્ર નિયમમાં, એકવાર ઓડિટ પૂર્ણ થઈ જાય પછી પ્રમાણપત્ર જારી કરવા માટે કોઈ સમય નિર્ધારિત નથી. તે મુજબ, કોઈ કાયદાકીય નિર્ધારિત સમય મર્યાદાની ગેરહાજરીમાં, આ અદાલત માટે એવું માનવું શક્ય નહીં હોય કે ઓડિટર દ્વારા કેટલાક વિલંબ પછી આપવામાં આવેલું પ્રમાણપત્ર કોઈ પણ મર્યાદાની બહાર છે.

૧૩. ઉપરોક્ત કાનૂની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, ચાલો આપણે અરજદારના એવા દાવાને ચકાસીએ કે ઓડિટ પ્રમાણપત્ર તાત્કાલિક ન જારી કરવા પાછળ અને લગભગ બે મહિના પછી જારી કરવા પાછળ બદલાનતનો ઇરાદો હતો.ઉપર જણાવ્યા મુજબ, નિયમોના નિયમ ૩૮બીમાં ઓડિટ પૂર્ણ થયા પછી પ્રમાણપત્ર જારી કરવા માટે કોઈ સમય નિર્ધારિત નથી.કોઈપણ નિર્ધારિત સમયની ગેરહાજરીમાં, દૂષિત ભાવનાના દાવાને ચકાસવા માટે, વિલંબનો સમયગાળો અને તેની પાછળનું કારણ જોવું પડે છે.જો વિલંબનો સમયગાળો વાજબી અને તર્કસંગત હોય, તો દૂષિત ઇરાદા અંગે અનુમાન લગાવી શકાશે નહીં.મારા મતે, બદનિયતનો આક્ષેપ કરવા માટે, કાર્યવાહીની તપાસ તેની ઝીણવટભરી હોવી જોઈએ.વર્તમાન કેસમાં, મેં વિલંબની લંબાઈ અને વિલંબના કારણને ધ્યાનમાં લીધું છે.તે જરૂરી હતું કારણ કે એવો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે પ્રમાણપત્ર અમુક સમય માટે ઇરાદાપૂર્વક અટકાવવામાં આવ્યું હતું જેથી અરજદારને તેને પડકારવાની તક ન મળે.તેથી, તપાસ કરતાં, આ અદાલતને જાણવા મળ્યું કે તે સમયગાળા દરમિયાન, કુલ ૯૧૬ સોસાયટીઓનું ઓડિટ કરવામાં આવ્યું હતું અને ઓડિટ પ્રમાણપત્ર જારી કરતી વખતે, ઓડિટરે ગુણ આપવાના હેતુ માટે રજિસ્ટ્રાર દ્વારા જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકા સાથે સોસાયટીના ઓડિટની સરખામણી કરવી પડે છે.આ અદાલત માને છે કે ઓડિટર દ્વારા કેઝ્યુઅલ અભિગમ અપનાવવાને બદલે ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં સભાન કાર્યની જરૂર છે.આવી પરિસ્થિતિમાં, મારા મતે, જો અરજદારને ઓડિટના બે મહિના પછી ઓડિટ

પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું હોય, જે સંયોગથી ચૂંટણી પ્રક્રિયા સાથે ઓવરલેપ થાય છે અને અરજદારને તેને પડકારવા માટે ઓછો સમય મળે છે, તો તે કોઈ બદલાવનું હેતુ હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૧૩.૧ એ વાત સાચી છે કે આ વિશિષ્ટ હકીકતમાં અરજદારને ઓડિટ પ્રમાણપત્રને પડકારવા માટે ખૂબ જ ઓછો સમય મળ્યો હતો, પરંતુ તે સંજોગોમાં, કલમ ૧૫૫ હેઠળ વૈકલ્પિક ઉપાય માટે સંપર્ક કરવાને બદલે, અરજદાર ખોટા માર્કિંગ અને/અથવા માર્કિંગ સિસ્ટમ અંગે રજિસ્ટ્રારની માર્ગદર્શિકાની યોગ્ય અરજીના અભાવના આધારે પ્રમાણપત્રને પડકારી શક્યા હોત.હાલના કેસમાં અરજદારે માત્ર પ્રમાણપત્રને પડકાર્યું છે.અરજદારે ન તો પુનઃ-ઓડિટના નિર્ણયને પડકાર્યો છે, ન તો પુનઃ-ઓડિટની વાસ્તવિક પ્રક્રિયાનો વિરોધ કર્યો છે, ન તો સત્તાવાળાઓ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી માર્કિંગ સિસ્ટમ અંગે વિવાદ કર્યો છે.તેથી, આવા કોઈ પાયાના પડકારની ગેરહાજરીમાં, મારા મતે, માત્ર બદલિયતનાં આધારે પ્રમાણપત્રને સીધું પડકારવું કાયદાની નજરમાં ટકી શકે તેમ નથી.હું એમ કહું છું કારણ કે, પ્રમાણપત્ર પુનઃ-ઓડિટ અને માર્કિંગ પદ્ધતિના સંદર્ભમાં નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકા પર આધારિત છે.આમ, જ્યાં સુધી પુનઃ-ઓડિટ પ્રક્રિયા અથવા માર્કિંગ સિસ્ટમ સામે કોઈ પડકાર ન હોય, ત્યાં સુધી અરજદાર માટે માત્ર પ્રમાણપત્રને પડકારવું શક્ય નથી.ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અદાલત, ઓડિટ અથવા

પુનઃ-ઓડિટ પ્રક્રિયાને કોઈ નક્કર પડકાર ન હોય અને/અથવા રજિસ્ટ્રાર દ્વારા જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકાના આધારે માર્કિંગ સિસ્ટમની અરજી વિના વર્ગીકરણ પ્રમાણપત્રના પાસામાં જઈ શકતી નથી.

૧૪. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને નડિયાદ મતવિસ્તારમાંથી ખેડા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિ.ની ચૂંટણી માટે ૧૨મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૫ના રોજ યોજનારી ચૂંટણી માટે અરજદાર મંડળની ઉમેદવારીને નકારવા નહીં તે બાબતે પ્રતિવાદી નં.પને રિટ અથવા નિર્દેશ જારી કરવા અંગેની પ્રાર્થના નકામી છે.ચૂંટણી લડવા માટે નામાંકન પત્રક ભરવા માટે, સોસાયટી પાસે ‘એ’ અથવા ‘બી’ વર્ગનું ઓડિટ પ્રમાણપત્ર હોવું આવશ્યક છે.સ્વીકાર્ય છે કે અરજદાર સમાજને ‘સી’ વર્ગનું ઓડિટ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું છે, જેનાથી અરજદાર ચૂંટણી લડવા માટે અયોગ્ય બની ગયો છે.આમ, આ અદાલત ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ, અરજદારના નામાંકન પત્રકને સ્વીકારવા માટે સત્તાવાળાઓને નિર્દેશ આપી શકતી નથી.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, રિટ અધિકારક્ષેત્ર દ્વારા, કોઈ પણ રિટ અને/અથવા નિર્દેશ કાર્ય કરવા માટે જારી કરી શકાતો નથી, જે અન્યથા કાયદાની દૃષ્ટિએ માન્ય નથી.

૧૫. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયોના સંદર્ભમાં, તે હેઠળ નક્કી કરાયેલા ગુણોત્તર અંગે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં.જો કે, વર્તમાન

અરજીના તથ્યો ભૌતિક રીતે અલગ છે અને તેથી મારા મતે તે નિર્ણયો કોઈ મદદરૂપ નથી.

૧૬. ઉપરોક્ત ચર્ચા માટે, અરજી કોઈ વિચારણાને પાત્ર નથી અને તેને અહીં નકારી કાઢવામાં આવે છે.

૧૭. આ કોર્ટે છૂટા પડતાં પહેલાં શોધી કાઢ્યું છે કે ઓડિટ પૂર્ણ થયા પછી ઓડિટ પ્રમાણપત્ર જારી કરવા માટે નિયમમાં કોઈ સમય મર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી.તેથી, તે ઇચ્છનીય છે અને જો રાજ્ય સરકારને યોગ્ય લાગે તો તમામ નિયુક્ત ઓડિટરોને ઓડિટ પૂર્ણ થયા પછી નિર્ધારિત સમય મર્યાદામાં પ્રમાણપત્ર જારી કરવા માટે પરિપત્ર/માર્ગદર્શિકા જારી કરવી જોઈએ.ઓડિટર અને/અથવા કોઈ સત્તાધિકારીના આદેશ પર કોઈપણ બદનિયત કાર્યવાહીના અવકાશને ઘટાડવા માટે સમય મર્યાદા નિર્ધારિત કરવાની ઉપરોક્ત આવશ્યકતા ઇચ્છનીય છે. પરિપત્ર દ્વારા સમય મર્યાદા નક્કી કરવા અંગે માર્ગદર્શિકા બહાર પાડવી એ કોઈપણ ગ્રે એરિયા કે જેમાં આવી કોઈ દૂષિત યોજના બનાવી શકાય છે તે દૂર કરવા તરફ એક પગલું હશે.

આ નિર્ણયને સહકારી મંત્રી અને અગ્ર સચિવને તેના જરૂરી વિચારણા માટે મોકલવામાં આવે.

અનુપ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.